

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Altes Testament, 2. Teil - Cod. Aug. perg. 89

[S.l.], Datierung unklar

Zacharias propheta; prologus

[urn:nbn:de:bsz:31-67620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67620)

ur̄p̄. ⁊ n̄ fuit in uobis q̄ reuēret
ad me dicit dñs. Ponite corda ue
stra ex die ista ⁊ in futurū. ad die ui
tesima ⁊ quarta noni mensis. adie
qua fundamenta iacti s̄ templi
dñi. ponite sup̄ cor̄ ur̄m. Nūq̄d
iam semen ingeramine ē. Et ad
huc uinea ⁊ ficus ⁊ malogram a
nū ⁊ lignū oliue n̄ florunt. Ex die ista
būdicam. Et factū ē ūbū dñi scđo
ad aggeum. in uicesima ⁊ quarta
mensis dicens. Loquere ad zoꝛo
babeł ducē iuda dicens. Ego mo
uebo celū pariter ⁊ terrā. ⁊ subu
tam solū regnōꝝ. ⁊ otentam fortitu
dine regni gentiū. ⁊ subitam q̄
dirigam ⁊ ascensorem ei. ⁊ descen
dent equi ⁊ ascensores eoz. uir in
gladio fr̄s sui. Iudic illo dicit dñs
exercitū. assumā te zoꝛobabeł
fili salathiel serue n̄s dicit dñs.
⁊ ponā te quasi signaculū. q̄a te
elegi dicit dñs exercitū. *Explet*

aggeus p̄pha. Incip̄ plog⁹ zach.
A Hō scđo darii regis medozū ag
geum ⁊ zachariam p̄phetas le
ctiones eozundem declarant. s̄
hac detalla aggeus zacharie
mordine p̄phaz p̄latus uidetur. q̄
cū duobz mensibz ut p̄dicte lecti
ones ostendunt. in p̄phetia p̄cessis
se inueniunt. Ad restorationem
etiā templi p̄cepto dñi p̄ph̄ animal
se esdras refert dicens. In scđo an
no regni darii regis p̄phetauerūt
aggeus ⁊ zacharias filius abdo p̄
phete sup̄ iudeos qui erant in uideā ⁊
iuersim. Tunc surrexerunt zoꝛoba
beł filius salathiel. ⁊ ihesus filius
iosedech ⁊ p̄ncipes ei. inchoauerūt

edificare domū dñi que ē iuersim. Quibus tū audissent. p̄ph̄e exoracione
sua adiuuauerunt eos. Nam ⁊ p̄ph̄m
isrl̄ abnuntacione pateruoz delictoz
p̄ph̄a commotionē idem p̄ph̄a cupies
reuocare ūbis lectione conphensis
usus ē. Vidi nocte. ⁊ ecce uir ascen
derat sup̄ equū rubeū. sedendē et
stantē in medio muris umbrōsi. Cu
ius uisionis hec solutio ē. Vir ascē
dens sup̄ equū rubeū hec angls
inteelligatur. tamen q̄a p̄dichi coloris
equū conscendere uisus ē in uictā
sanguinis in eam gentē significat
p̄ferendam. que p̄ph̄m isrl̄ in capti
uitate redegerat. Stantē ū in medio
myrti obumbrans qđ dixit. leti
ciā p̄ph̄o affuturam p̄myrteti signi
ficationē uoluit designare. Eius
ligni moyses in libro leuitico tū fa
cit mentionē ait. accipietis die pri
ma fructus ligni specioso. ut leticiā
p̄ph̄i de bene olentis ligni umbram
lo demonstraret. S̄ hanc uisionē
liberationē p̄ph̄i ⁊ in uictam de ad
ūsarius futura demonstrat. ob hoc
noctu p̄ph̄a se uidisse memorauit.
q̄a p̄ph̄m isrl̄ in p̄ma liberatione de
terra egypti noctu discessisse o sta
bat. cuius exempli p̄sens p̄ph̄s aliq̄
partem uite retinere uidebatur. libe
ratio eidem ac reditus captiuitatis
de terra chaldeoz p̄noctē p̄ph̄e ē reue
lata. *Explet plogus. Incipit zacharia*
⁊ moense octauo. in anno rias p̄pha.
I scđo darii. factū ē ūbū dñi ad zach
ariā filiū baruchie. filiū abdo p̄ph̄m
dicens. Iustus ē dñs sup̄ p̄ntes ue
stros in uindicta. Et dices ad eos. hec
dicit dñs exercitū. Comitumini

ad me dicit dñs exercituum. et uirtus
 ad uos dicit dñs exercituum. Ne sint
 sicut patres uiri. ad quos clamabat
 propheta per os dicentes. Hec dicit dñs
 exercituum. Continuum de uis uiris
 malis et cogitationibus uiris pessimis.
 Et non audierunt neque adtenderunt
 ad me dicit dñs exercituum. Patres
 uiri ubi sunt et propheta. Numquid in eternum
 uiuent. Verumtamen uerba mea et
 legitima mea que mandavi seruis
 meis prophetis. numquid non comprehenderunt
 patres uiros. Et conuulsi sunt et dixerunt.
 Sicut cogitauit dñs exercituum fa
 cere uobis secundum uias meas. et secundum ad
 inuentiones meas fecit uobis. Iudicium
 uicesima et quarta. iudicium men
 sis sabbath. in anno secundo danti. sanctum
 est uerbum domini ad zachariam filium barachie
 filium abdo prophetam dicens. Vidi per
 noctem. et ecce uir ascendens super
 equum rufum. et ipse stabat inter
 myrteta que erant in profunda. et
 post eum equi rufi uarij et albi. Et
 dixi. Quid sunt isti domine mihi. Et
 dixit ad me angelus qui loquebat
 in me. Ego ostendam tibi quod sunt hec.
 Et respondit uir qui stabat inter
 myrteta et dixit. Isti sunt quos misit
 dñs ut pambulent terram. Et re
 sponderunt angelo domini qui stabat in
 myrteta et dixerunt. Pambulauimus
 terram. et ecce omnis terra ha
 bitatur et deserta. Et respondit angelus
 domini et dixit. Domine exercituum. usque
 quod tu non misereberis ierusalem. et urbem
 iuda que hinc incipit. Iste uero septua
 gesimus annus est. Et respondit dñs
 angelo qui loquebatur in me uerba bona
 uerba consolatoria. Et dixit ad me angelus

qui loquebatur in me. Clama dicens.
 Hec dicit dñs exercituum. Zelans
 sum ierusalem et syon zelo magno. et
 ira magna ego irascar super gentes
 opulentas. quia ego inanis sum
 parum. ipsi uero adiuuerunt in
 malum. Propterea hec dicit dñs. Re
 uertar ad ierusalem in misericordiam. Domus
 mea edificabitur in ea ait dñs exer
 cituum. et perpendicularium erigetur
 super ierusalem. Adhuc clama dicens. Hec
 dicit dñs exercituum. Adhuc affluet
 ciuitates mee bonis. et consolabitur
 dñs adhuc syon. et eliget adhuc
 ierusalem. Et leuaui oculos meos et
 uidi. et ecce uisus cornua. Et dixi ad
 angelum qui loquebatur in me. Quod
 sunt hec. Et dixit ad me. Hec sunt cornua
 que uentilauerunt iudam et israhel et
 ierusalem. Et ostendit inhi dñs quatuor
 cornua fabros. Et dixi. Quid isti ueni
 unt facere. Qui ait dicens. Hec
 sunt cornua que uentilauerunt iuda
 per singulos uiros. et nemo illorum le
 uauit caput suum. Et uenerunt
 isti de terris ea ut deciderent cornua
 gentium. que leuauerunt cornu li
 berram iuda ut dispergerent eam. Et
 leuaui oculos meos et uidi. et ecce
 uir et in manu eius funiculus mensurae.
 Et dixi. Quo tu uadis. Et dixit ad
 me. Ut mensuram ierusalem et iudeam quanta
 sit latitudo eius. et quanta longitudo
 eius. Et ecce angelus qui loquebatur in
 me egrediebatur. et alius angelus
 egrediebatur in occursum eius et dixit
 ad eum. Curre loquere ad puerum istum
 dicens. Absque muro habitabitur
 ierusalem. similitudine hominum et
 in membris in medio eius. Et ego ero

ei ait dñs murus ignis mortuū:
 ⁊ inglā ero in medio ei. **Co. 9.** fugi
 te de terra aquilonis dicit dñs: qm̄
 inquantur uentis teli dispersi uos di
 cit dñs. **Syon** fuge que habitas
 apud filiā babilonis. q̄a hec dicit
 dñs exercitū. Post glām misit
 me ad gentes: que spoliauerunt
 uos. Qui eū tengerit uos tangit
 pupillam oculi ei. Quia ecce ego
 leuo manū meam sup eos. ⁊ erit
 p̄te his qui seruebant s̄. ⁊ cogno
 scens q̄a dñs exercitū misit me.
Lauda ⁊ letare filia syon. q̄a ecce
 ego uenio ⁊ habitabo in medio tu
 ait dñs. Et applicabuntur gen
 tes multe ad dñm in die illa. et
 erunt in iherlm̄. ⁊ habitabo in me
 dio tu. Et scies q̄a dñs exercitu
 um misit me ad te: ⁊ possidebit
 dñs iudam in partē suā in terra
 sc̄ificata. ⁊ eliget adhuc ierlm̄. Si
 leat om̄is caro a facie dñi. q̄a confur
 rexit de habitaculo sc̄o suo. ⁊ ostē
 dit in dñs sacerdotē magnū ihm̄
 stantē coram anglo dñi. ⁊ satan sta
 bat ad dextris eius ut aduersare
 tur ei. Et dixit dñs ad satan. In
 crepet in te dñs satan. ⁊ increpet
 in te dñs q̄ elegit ierlm̄. **Nūquid**
 n̄ iste torris ē erutus de igne?
 Et ihc erat indutus uestibz sordi
 dis: ⁊ stabat ante faciē angli. Qui
 respondit ⁊ ait ad eos qui stabāt
 coram se dicens. Auferte uestimē
 ta sordida a beo. Et dixit ad eum.
 Ecce abstuli a te iniquitatē tuā:
 ⁊ indui te in uolutis. Et dixit.
 Ponite cidarim mundam sup caput
 ei. Et posuerunt cidarim mundā

sup caput ei. ⁊ induerunt eū uesti
 bus. Et angls dñi stabat: ⁊ ore sta
 batur angls dñi ihm̄ dicens. **Hec**
 dicit dñs exercitū. Si uultis meis
 ambulaueris ⁊ custodia meā custo
 dieris: tu quoq; iudicabis domū
 meā. ⁊ custodias atria meā: ⁊ dabo
 ē ambulantes de his q̄ in me assistōt.
Audi ihc sacerdos magne. tu ⁊ ami
 ci tui qui habitant corā te: q̄a uiri
 portendentes s̄. Ecce enī ego addu
 cam seruū meū orientē: q̄a ecce la
 pis quē dedi corā ihu sup lapidem
 unū septē oculi s̄. Et ecce ego celabo
 sculpturam ei. ait dñs exercituum:
 ⁊ auferam iniquitatē tē illius in
 die una. In die illa dicit dñs exer
 citū uocabit uir amicum suū sub
 ter uineam. ⁊ subter ficam. Et re
 ūsus ē angls qui loquebatur in me:
 ⁊ suscitauit me quasi uirū q̄ susci
 tatur de somno suo. Et dixit ad me.
Quid tu uides? Et dixi. **Vidi.** ⁊ ecce
 capite labrum aureū totū ⁊ lampas
 ei sup caput ipsius ⁊ septē lucer
 ne eius sup illud: ⁊ septē infusoria
 lucernis que erant caput ei: ⁊ due
 oliue sup illud. una ad dextris lam
 padis ⁊ alia ad sinistris ei. Et respon
 di ⁊ aio ad anglin q̄ loquebatur in
 me dicens. **Quid s̄ hec dñe mi?** Et
 respondit angls q̄ loquebatur in
 me: ⁊ dixit ad me. **Nūquid** nescis
 qd̄ s̄ hec? Et dixi. **Non dñe mi.** Et
 respondit ⁊ ait ad me dicens. **Hoc**
 ē uerbū dñi ad zorobabel dicens.
Non in exercitu nec in robore: s̄ in
 spū meo dicit dñs exercitū. **Quis**
 tu mons magne coram zorobabel
 in planū: Et educet lapidē p̄ mariū.

et exequabitur gratiam gratie eius. Et factum est ubi dominus ad me dicens. **M**anus roborabel fundauerunt domum istam. et manus eius perfecerunt eam. et factis quia dominus exercituum misit me ad uos. Quis enim desperit dies paruos. Et letabuntur. et uidebunt lapidem stagnem in manu roborabel. **S**eptem sunt isti oculi domini qui discurrunt in uniuersam terram. Et respondi. et dixi ad eum. Quid sunt due olue iste ad dexteram candela brui et ad sinistram eius. Et respondi secundo et dixi ad eum. Quid sunt due spiritus oluarum que sunt iuxta duo rostra aurea. in quibus suffusoria exarant. Et ait ad me dicens. **Q**uid uelut nescis quid sunt hec. Et dixi. Non domine. Et dixit. Isti sunt duo filii olei qui assistunt dominatori uniuerse terre. Et uisus sum et leuaui oculos meos et uidi. et ecce uolans uolans. Et dixit ad me. Quid tu uides. Et dixi. Ecce ego uideo uolumen uolans. Longitudo eius xx. cubitorum. et latitudo eius x. cubitorum. Et dixit ad me. **H**ec est maledictio que egreditur super faciem omnis terre. Quia omnis fur sicut ibi scriptum est uidebitur. et omnis uirius ex hoc similiter iudicabitur. **E**ducam illud dicit dominus exercituum. et ueniet ad domum furis. et ad domum uirantis in uoluntate mea mendaciter. et commorabitur in medio domus eius et consumet eum. et ligna eius et lapides eius. Et egressus est angelus qui loquebatur mihi. et dixit ad me. **L**euauit oculos tuos et uide. Quid est hoc quod egreditur. Et dixi. Quid nunc est. Et ait. **H**ec

est amphora egrediens. Et dixit. **H**ec est oculus eorum in uniuersa terra. Et ecce taleum plumbi portabantur. Et ecce mulier una sedens in medio amphore. Et dixit. **H**ec est impietas. Et percutit eam in medio amphore. et misit massam plumbam in os eius. Et leuaui oculos meos et uidi. et ecce due mulieres egredientes. et spiritus in alas earum. Et habebant alas quasi alas mulierum. Et leuaerunt amphoram inter terram et celum. Et dixi ad angelum qui loquebatur mihi. **Q**uo ille deferunt amphoram. Et dixit ad me. **U**t edificetur ei domus in terra senaana. et stabilietur et ponatur ibi super basem suam. Et confusus sum et leuaui oculos meos et uidi. Et ecce quatuor quadrigae egredientes de medio duorum montium. et montes montes erant. In quadriga prima equi rufi. et in quadriga secunda equi nigri. et in quadriga tertia equi albi. et in quadriga quarta equi uarii et fortes. Et respondi et dixi ad angelum qui loquebatur mihi. **Q**uid sunt hec domine mihi. Et respondit angelus et ait ad me. **I**sti sunt quatuor uenti celi. qui egrediuntur ut stent coram dominatore uniuerse terre. In qua erant equi nigri egrediebantur in terram aquilonis. et albi egressi sunt post eos. et uarii egressi sunt ad terram austris. Qui autem erant robustissimi. exierunt et querabant me et discurrete per omnem terram. Et dixit. **I**te et pambulate terram. Et pambulauerunt terram. Et uocant me. et locutus

6

ē adme dicens. Ecce qui egrediu-
tur in terram aquilonis. requiesce-
fecerunt spm̄ meum in terra aq̄lo-
nis. Et factū ē uerbu dñi adme di-
cens. Sume arrans in migratione ab
oldai ⁊ atobia. ⁊ ab idana. ⁊ ueni
es tu in die illa. ⁊ uirabis domū
iosie fili sophonie qui uenerunt
de babilone. ⁊ sumes argenti ⁊
aurū ⁊ facies coronas. ⁊ pones in
capite ihu fili iosedech sacerdotis
magni. ⁊ loqueris ad eū dicens. **H**
dicit dñs exercitū dicens. Ecce
uir orietis nomen ei ⁊ subter eū
oriatur. ⁊ edificabit templū dño.
⁊ ipse exstruet templū dño. ⁊ ipse
portabit glām ⁊ sedebit ⁊ domina-
bitur sup solio suo. Et erit sacer-
dos sup solio suo. ⁊ consiliū pacis
erit inter duos illos. Et orone e-
erunt helem ⁊ robie ⁊ idne ⁊ hen
filio sophonie memoriale in templo
dñi. Et p̄cul s̄ ueniet ⁊ edificabit
in templo dñi. ⁊ scietis quia dñs ex-
ercitū inquit me ad uos. **E**rit autē
hoc. si auditu audieritis uocē dñi
di uiri. Et factū ē in anno quarto da-
ru regis. factū ē uerbu dñi ad zachari-
am in quarta die mensis nomi qui
ē calen. Et miserunt ad domum
di sarasar ⁊ rogomesech. ⁊ uiri q̄
erant cū eo. addep̄tandam faciem
dñi. ut dicerem sacerdotibz domus
dñi exercitū ⁊ p̄phetis loquentes.
Quid flendum m̄ ē in mensē q̄
no. ⁊ scificare me debes sicut feci nil-
us iam annis. Et factū ē uerbu dñi
exercitū adme dicens. Loquere
ad omne p̄sim fr̄e ⁊ ad sacerdotes di-
cens. Cum ieiunaretis ⁊ plangere

tis in quinto ⁊ septimo p̄hos sep-
tuaginta annos. nūqd̄ ieiunium
ieiunastis m̄. Et cū comedistis et
bibistis. nūqd̄ n̄ uobis comedistis ⁊
uobis metipsis bibistis. **Q**uid
n̄ s̄ ūba que locutus ē dñs in manu
p̄phaz p̄oz cū adhuc ierlm̄ habita-
retur. ⁊ esset opulenta ipsa ⁊ urbes
ei in circuitu eius. ⁊ ad austrū ⁊ in t̄ra
p̄stribz habitarentur. Et factū ē uer-
bu dñi ad zachariā dicens. **H**ec dicit
dñs exercitū dicens. Iudiciū uer-
iudicate. ⁊ misericordiam ⁊ miserationes fa-
cite unus q̄s̄q̄ cū fr̄e suo. Et uiduā
⁊ pupillū ⁊ aduenā ⁊ paup̄em no-
lite calumpniari. ⁊ malū uir fratri
suo n̄ coguet in corde suo. Et nolue-
runt adire. ⁊ auerunt scapu-
lam recedentem. ⁊ aures suas ad-
gramauerunt ne audirent. ⁊ cor
suū posuerunt ut adamantē ne
audirent legē. ⁊ ūba que misit d̄
exercitū in sp̄u suo p̄ manū pro-
phetaz p̄oz. Et facta ē indignatio
magna ad domino d̄ exercitū.
Et factū ē sicut locutus ē ⁊ n̄ audie-
runt. sic clamabunt ⁊ n̄ exaudia-
dicit dñs exercitū. Et dispersi eos
p̄ omnia regna que nesciunt. ⁊ t̄ra
desolata ē ab eis eo qd̄ n̄ esset t̄ra
sicens ⁊ reuertens. ⁊ posuerunt ter-
ram desiderabilem in desertū. Et
factū ē uerbu dñi exercitū. **H**ec dicit
dñs exercitū. **Z**elatus sum syon
⁊ celo magno. ⁊ indignatione mag-
na zelatus sum eam. **H**ec dicit d̄
exercitū. **R**euertus sum ad syon
⁊ habitabo in medio ierlm̄. ⁊ uoca-
bitur ierlm̄ ciuitas ueritatis. et
mons domus dñi exercitū mons

sacrificatus. **Hec** dicit dñs exercituum
 Adhuc habitabunt senes & anus i
 plateis ierlm. & uiri baculus i ma
 nu ei p̄ multitudine dierū. Et platee
 ciuitatis cōplebuntur infanibz. et
 puellis ludentibz i plateis ei. **Hec**
 dicit dñs exercituum. Si difficile ui
 debitur uoculis reliquarū ppli hui
 iudicibz illis. **Aliquid** uoculis ue
 is difficile erit dicit dñs exercituum.
Hec dicit dñs exercituum. Ecce ego sal
 uabo pplm meū de t̄ra orientis et
 de t̄ra occasus solis. & adducam eos
 & habitabunt i medio ierlm & erū
 t̄ i ierlm. & ego ero eis iudm̄ i iue
 ritate & i iusticia. **Hec** dicit dñs ex
 ercituum. **Confortentur** manus ur̄e
 qui auditis iudicibz his sermones i
 stos pos. **ppha.** iudic qua fundata
 ē domus dñi exercituum ut tēplū
 edificaretur. **Siḡtem** aū dies illos
 merces hominū n̄ erit. nec merces
 iumentoz erit. necq; iuramenti et
 exenti erit pax p̄ tribulatione. &
 dimisi om̄s homines uiuū quēq;
 contra pximū suū. **Am̄t** aū n̄ iue
 dies p̄iores ego faciā reliquis p̄
 puli hui dicit dñs exercituum. s; se
 mē pacis erit. **Vinea** dabit fruc
 tū suū. & terra dabit germen suū.
 & celi dabit rorem suū. & possitē
 faciā reliquias ppli hui i iusticia
 hec. **Et** erit sicut erans maledictio
 iugentibz domus iuda & dom̄ isrl.
 sic saluabo uos. & eritis sicut bene
 dictio. **Nolite** timē. **Confortentur**
 manus ur̄e. q̄a hec dicit dñs exer
 cituum. **Sicut** cogitavi ut affligerē
 uos. tū admirandīā puocassent
 me patres ur̄i dicit dñs. & n̄ sū i i

fertus. sic dñs cogitavi iudicibz
 istis ut bene faciā ierlm & domū
 iuda. **Nolite** timere. **Hec** s; q̄ uer
 ba que facietis. **Loquimini** uerita
 tē unū q̄sq; tū pximo suo. **Veri**
 tate & iudiciū pacis iudicare ipoz
 tis ur̄is. & unus q̄sq; malū contra
 amīcū suū ne cogitatis i cordibz
 ur̄is. & iuramentū mendax ne di
 ligatis. **Om̄ia** enī hec s; que odi
 dicit dñs. **Et** sc̄m̄ ē ubi dñs exer
 cituum ad me dicens. **Hec** dicit dñs
 exercituum. **Ieiunium** quarti. & ieiū
 niū quinti & ieiunium septimi. &
 ieiunium decimi. erit domū iude i
 gaudiū & i iusticia. & i insolentia
 tates p̄claris. **Veritate** tantum &
 pax diligit. **Hec** dicit dñs exer
 cituum. **Usq;** quo uentant ppli & ha
 bitent i ciuitatibz multis. & uadāt
 habitatores unus ad alterū dicētes.
Canis & deprecemur faciē dñi. et
 q̄ramus dñm exercituum. **Vadam**
 etiam ego. **Et** uenient ppli mul
 ti & gentes robuste adquerendū
 dñm exercituum i ierlm. & de p̄ca
 dam faciē dñi. **Hec** dicit dñs ex
 ercituum. **Iudicibz** illis in quibz. app
 hendent. x. homines ex om̄ibz lin
 guis gentū. & apprehendent siml
 am uiri iudei dicentes. **sbm̄** uobi
 sc̄m̄. **audimū** enī qm̄ dñs uobiscū ē
Omus ubi dñi i ierra adrach.
 & damasa requiet ei. **q̄a** dñi
 est oculus hominis. & om̄iū tribu
 um isrl. **Amath** quoq; i ierlm
 ei. & tyris & sydon assumpserunt
 q̄ppe s; sapientiā ualde. **Et** edifica
 uit tyris munitionē suam. & coa
 teruauit argenti quasi hūmū &

aurū ut lunū platearū. Ecce dñs possidebit eam. ⁊ percinet in mari fortitudinē ei. ⁊ hec igni deuorabitur. Videbit astalon ⁊ timebit. ⁊ gaza ⁊ dolebit nimis. ⁊ accaron qm̄ confusa ē spes ei. Et pibit rex de gaza. ⁊ astalon nō habitabitur. Et sedebit separatim marzora. ⁊ disydani sup̄braz philistinorū. Et auferam sanguinē ei de ore ei. ⁊ abhorrimationē ei de medio dentū ei. ⁊ relinq̄ etiā ip̄e d̄ nro. Et erit quasi durū munda. ⁊ accaron quasi iebuseus. Et circumdabo domū meā ex his qui militauit in ciuitates ⁊ reuertētes. ⁊ nō transibit sup̄ eos ultra exactor. quia nunc uidi in oculis meis. Exulta sans filia syon. iubilala filia ierlm̄. Ecce rex tuus ueniet ⁊ iustus ⁊ saluator. ip̄e paup̄ ⁊ ascendens sup̄ asinam. ⁊ sup̄ pullū filiū asine. Et disydani quadrigam exessiam. Et equū de ierlm̄. ⁊ dissipabimur arcus belli. Et loquetur pacē gētibz. ⁊ potestas ei amari usq; ad mare. ⁊ a flumine usq; ad fines terre. Tu quoq; in sanguine testamenti tui emisisti uiuctos tuos de lacu. in quo nō ē aqua. Conūctim admittitionem iuncti spei. Hodie quorūq; annuntias duplicia reddam tibi. qm̄ extendi in iudam quasi arcum implebit effiam. Et suscitabo filios tuos syon. sup̄ filios tuos grecia. ⁊ ponā te quasi gladiū formū. Et dñs ds sup̄ eos uidebitur. ⁊ exhibit ut fulgur iaculū eius. Et

dñs ds in nubia tanet. ⁊ uadet in turbine austru. Dñs exercitū p̄teget eos. ⁊ de uozabunt ⁊ subiciēt lapidibz funde. Et bibentes inebriabuntur quasi auno. ⁊ replebuntur ut fiale. ⁊ quasi cornua altaris. Et saluabit eos dñs ds corū iudic illa ut gregem p̄li sui quia lapides sc̄i eleuabūtur sup̄ terram ei. Quid enī bonū ei est. ⁊ quid pulchrū ei. n̄ frumētū electorū. ⁊ unū germinans uirgines. Petite pluuiam ad uō in tempore serotino. ⁊ dñs faciet nubes. ⁊ pluuiam ymbz. Dabit eis singulis herbam in agro. Quia simulachra locuta sunt inutile. ⁊ dnum uiderunt mendacit. ⁊ somnatores frustra locuti s̄. ⁊ uane o silebantur. Idarco abducti s̄ quasi grex affligentur. quia nō ē eis pastor. Sup̄ pastores manus ē furor n̄s. ⁊ sup̄ hircos uisitabo. q̄a uisitauit dñs exercitū gregem suū domū iudam. ⁊ posuit eos q̄si equū gl̄e sue in bello. Exipso angulus. ⁊ exipso pavillus. Exipso arcus p̄li. Exipso egredietur omnis exactor simul. Et erunt quasi fortes contulcantes lunū in medio uiaz. in p̄lio ⁊ bellabunt. q̄a dñs aī eis. Et confundentur affores equorū. ⁊ confortabo domū iuda. ⁊ domū ioseph saluabo. Et conuertam eos quia miserebor eorū. ⁊ erunt sicut fuerunt q̄ndo nō precebam eos. Ego enī dñs corū exaudiam eos. Et erunt quasi fortes effiam ⁊ labitur cor eorū quasi auno. Et filii eorū uidebūt

et letabuntur. et exultabit cor eorum
 ad domino. Sibilabo eis et congregabo il
 los quia redemi eos. et multiplicabo
 eos sicut antea fuerant multi
 plicati. Et seminabo eis eos in pphs.
 et de longe recordabuntur mei. Et
 uenient tunc filii sui et reuertentur.
 et reducam eos de terra egypti. et de
 assyris congregabo eos. et ad ter
 ram galaad et lybanu adducam eos.
 et non inuenietur eis locus. Et tran
 sicut in mari fretu. et percutiet ma
 ri fluctus. et confundentur omnia pro
 funda fluminis. Et humiliabitur
 superbia assyri. et sceptru egypti rece
 det. Confortabo eos in domino. et in no
 mine eius ambulabunt dicit dominus. A
 peri lybane portas suas. et comedat
 ignis cedros suos. Ulula abies quia
 cecidit cedrus. quoniam magnifici uasta
 ti sunt. Ululare queruus basan.
 quoniam succisus est saltus nuntius. Vox
 ulularis pastoris. quoniam uastata est mag
 nificentia eorum. Vox rugitus leonum.
 quoniam uastata est superbia iordanis. hec
 dicit dominus deus meus. Pasce pecora occi
 sionis. que qui possidebant occide
 bant et non dolabant. et uenundabant
 ea dicentes. Benedictus dominus. diuites
 facti sumus. Et pastores eorum non par
 cebant eis. et ego non partem ultra si
 habitantes terram dicit dominus. Ecce ego
 tradam homines unum quem in ma
 nu proximi sui. et in manu regis sui.
 et cadent terram et non erunt de manu
 eorum. et pascam pecus occisionis. Pro
 hoc opauit gregis assumptu in du
 as uirgas. una uocam de core et al
 teram uocam funiculum. et pascam gre
 gem. Et succidi ures pastores inuen

se uno. et irrita est anima mea in eis
 Siquidem anima eorum uariavit in
 me. Et dixi. Non pascam uos. Quod
 moritur moriatur. et quod succiditur
 succidatur. et reliqui deuorent unum
 quem super carne proximi sui. Et tuli uirgam
 meam que uocabatur decus et absci
 di eam. ut irritum facerem fedus
 meum quod percussit cum omnibus pphs. et in
 irritum de ductum est iudicium illa. Et
 cognouerunt sic paupes gregis qui
 custodiunt in terra ubi dominus est. Et
 dixi ad eos. Si bonum est in oculis ue
 stris asserite mercedem meam. et si
 non questus est. Et appenderunt mer
 cedem meam. xxx. argenteos. Et dixit
 dominus ad me. Dicit illud ad stamari
 um de core. pro quo appriatus sum
 ab eis. Et tuli xxx. argenteos. et
 pasci illos in domo domini ad stamari
 um. et peridi uirgam meam secundam que
 appellabatur funiculum. ut dissol
 uerem germanitatem in uer iudam
 et israhel. Et dixit dominus ad me. Adhuc
 summe est uasa pastoris stulti. quia
 ecce suscitabo pastorem in terra qui de
 relictis non militabit. distans non que
 ret. et stratum non sanabit. et id quod
 stat non emuriet. et carnes pingui
 um comedet. et ungulas eorum dis
 soluet. O pastor et idolum de reli
 quens gregem. Gladium super bra
 chium eius. et super oculum dextrum eius. Bra
 chium eius ariditate succidetur. et oculus
 dexter eius tenebescens obscurabi
 tur. Omnis uerbi domini super israhel. Et
 dixit dominus extendens celum et fundans
 terram. et fingens spiritum hominis in eo.
 Ecce ego ponam hierusalem super lutina
 re crapule omnibus pphs mercanti.

s; & iuda erit in obsidione contra
 ierlm. Et erit in die illa ponam
 ierlm lapidem oneris cunctis po-
 pulis. Omnes qui leuabunt eam.
 concisione lacerabuntur: & colli-
 gentur aduersum eam omnia reg-
 na terre. In die illa dicit dñs. pcur-
 am omne equum instupore: & asce-
 sorem ei in amentia. & sup domū
 iuda aperiam oculos meos: & om-
 ne equum populo pcuram cernate. Et
 dicent duces iuda in corde suo. Co-
 soremur in habitatores ierlm in
 dño exercituum dō eoz. In die illa po-
 nam duces iuda sicut candelam ignis
 in lignis: & sicut faciem ignis in feuo.
 Et de uocabunt ad dextrā & ad si-
 nistram omnes populos in circuitu. Et
 habitabunt ierlm rursum in lo-
 co suo in ierlm. Et saluabit dñs
 tabernacula iuda sicut in principio.
 ut si magnifice gloriatur domus da-
 uid. & gloria habitantium ierlm omnia
 iudam. In die illo preget dñs ha-
 bitatores ierlm. Et erit qui offe-
 derit excelsis in die illa quasi dauid.
 & domus dauid quasi di. sicut an-
 gelus dñi in conspectu ei. Et erit
 in die illa queram contere omnes
 que ueniunt contra ierlm. Et ef-
 fundam sup domū dauid & sup habi-
 tatores ierlm spm grē & pccam.
 Et aspicient ad me: que confite-
 runt. Et plangent eum planctu
 quasi sup unigenitū. & dolebunt
 sup eū ut coleri solet in morte p-
 mogeniti. In die illa magni erit
 planctus in ierlm: sicut planctus
 ad adremon in campu magedo. Et
 plangent terra familie: & familie

seorsum. familie domus dauid
 seorsum: & mulieres eoz seorsum
 familie domus nathan seorsum:
 & mulieres eoz seorsum. familie
 domus leui seorsum: & mulieres
 eoz seorsum. familia semer seorsum:
 & mulieres eoz seorsum. Omnes fa-
 milie & relique familie & familie
 seorsum: & mulieres eoz seorsum.
 In die illa erit fons patens domui
 dauid & habitantibus ierlm: in ab-
 lutionem peccatoris & mensura
 te. Et erit in die illa dicit dñs ex-
 erituum. disydnam nomina idolorū
 de terra: & nō numerabuntur ultra.
 Et pseudo pphas: & spm immundū
 auferam de terra. Et erit tū pro-
 phetauerit qspiam ultra: dicent
 ei pater ei & mater ei qui genuit
 eum. Non uiues quia me-
 daciū locutus es in nomine dñi:
 & confitent eū pater eius & mat-
 er ei genitores ei tū pphetauerit.
 Et erit in die illa confundentur p-
 phete unus quisq; ex uisione sua tū
 pphetauerit: nec opietur pallio
 factuo ut mentiamur: s; dicent
 Non sum ppha. Homo agricola
 ego sum. quō adam exemplum
 meum ab adolescentia mea. Et di-
 cetur ei. Quid s; plage iste in me-
 dio manuum tuarū. Et dicet. His
 plagatus sum in domo eoz qui di-
 ligebunt me. Faminea suscitare su-
 per pastorem meū. & sup uirum
 coherentem in die dicit dñs exerci-
 tum. Peate pastore: & disygentur
 oues gregis. Et conuertam manum
 meam ad paruulos: & erunt in om-
 ni terra dicit partes due mea di-

sygentur ⁊ deficient. ⁊ tertia pars
 relinquetur mea. ⁊ ducam tertia
 partem pignē. ⁊ unam eos sicut
 uritur argentū. ⁊ pbabo eos sicut
 pbatur aurū. Ipse uocabit nomē
 meum. ⁊ ego exaudia eū ⁊ dicam
 p̄ls n̄s es. ⁊ ipse dicit d̄ns deus
 n̄s. Ecce dies uenunt d̄ni. ⁊ diui
 dentur spolia tua in medio tui. Et
 congregabo omnes gentes ad ieru
 salem in p̄hū. ⁊ capietur ciuitas.
 ⁊ uastabuntur domus ⁊ mulieres
 uiolabuntur. Et egredietur me
 dia pars ciuitatis in captiuitatē.
 ⁊ reliquū p̄li n̄ auferetur ex ur
 be. Et egredietur d̄ns ⁊ p̄habitur
 contra gentes illas. sicut p̄hatus
 ē in die certaminis. Et stabūt pe
 des ei in die illa sup̄ montē oliuaz.
 qui ē contra ierlm̄ ad orientē, et
 stendetur mons oliuaz. ex media
 parte sui ad orientē ⁊ ad occidentē
 prupto grandi ualle. Et separabi
 tur mediū montis ei ad aquilonē.
 ⁊ mediū ei ad meridiem. Et fugi
 etis ad uallem montū eoz. qm̄ cō
 ungetur uallis montū usq; ad
 p̄nini. ⁊ fugietis sicut fugistis a sa
 cie t̄re motus in die ozie regis iuda.
 Et ueniet d̄ns d̄s n̄s. om̄sq; sc̄i cū
 eo. Et erit in die illa n̄ erit lux ⁊ frigus
 ⁊ gelu. Et erit dies una que
 nota ē d̄no. n̄ dies neq; nox. ⁊ item
 p̄re uesp̄i erit lux. Et erit in die
 illa exibunt aque uiue de ierlm̄.
 Mediū eaz ad mare orientale. ⁊ me
 diū eaz ad mare nouissimū. In esta
 te ⁊ in hieme erunt. Et erit d̄s rex
 super om̄ē terram. In die illa erit
 d̄ns unus. ⁊ erit nomen ei unū. ⁊

reuertur omnis t̄ra usq; ad deser
 tū de colle remmon ad austrū ie
 rusalem. Et exaltabitur ⁊ habi
 tabit in loco suo a porta beuiamū
 usq; ad locū porte p̄oris. ⁊ usq;
 ad portam angulor. ⁊ a turre
 ananehel usq; ad rotularia re
 gis. Et habitabunt mea. ⁊ ana
 thema n̄ erit amplius. s; sedebit
 ierlm̄ secunda. Et hec erit plaga
 qua p̄ciet d̄ns omnes que
 pugnauerunt aduersus ierlm̄.
 Tabescet caro unū cuiusq; stan
 tis sup̄ pedes suos. ⁊ oculi eius
 contabescunt in foraminib; suis.
 ⁊ lingua eoz contabescet in ore
 suo. In die illa erit tumultus d̄i
 magnus in eis. ⁊ apprehendet uir
 manū p̄ximi sui. ⁊ osferetur ma
 nus eius sup̄ manū p̄ximi sui.
 s; ⁊ iudas pugnabit aduersum
 ierusalem. Et congregabuntur
 diuine omniū gentū in caratu.
 aurū ⁊ argentū. ⁊ uestes multe
 sans. ⁊ sic erit ruina equi ⁊ mu
 li. ⁊ camel. ⁊ asini. ⁊ om̄iū unū
 eoz que fuerunt in castris illis
 sicut ruina hec. Et om̄s qui reli
 qui fuerunt de unūsq; gentib;
 que uenerunt contra ierlm̄ as
 cendent ab anno in annum. ut ad
 orent regem d̄m̄ exercituum.
 ⁊ celebrent festiuitatē taberna
 culor. Et erit q̄n̄ ascenderit de
 famulus t̄re ad ierlm̄. ut adorent
 regem d̄m̄ exercituum. n̄ erit sup̄
 eos ymber. Quod ⁊ si familia e
 gyp̄ti n̄ ascenderit ⁊ n̄ uenerit.
 nec sup̄ eos erit. s; erit ruina q̄
 p̄ciet d̄ns om̄s gentes que n̄

gentes

ascenderint ad celebrandam festi-
uitate[m] tabernaculoꝝ. Hoc erit
peccat[um] egypti & hoc peccat[um] om-
niu[m] gentium: que non ascende-
runt ad festiuitate[m] tabernaculo-
rum. Iudic illa erit quod sup[er]
frenu[m] equi e[st] scilicet d[omi]no. & erunt
lebetes in domo d[omi]ni quasi fiale
coram altari. Et erit omnis lebes
imier[is]im & in da[m]nificatus d[omi]no ex-
ercituu[m]. Et uenient omnis immo-
lantes. & sument ex eis & coquet
meis. Et n[on] erit mercator ultra i[n]
domo d[omi]ni exercituu[m] in die illa.
Explicit zacharias p[ro]ph[et]a. In

Macapit p[ro]log[um] malachie p[ro]ph[et]e

malachias ap[er]te & infine o-
mnium p[ro]phetar[um] de abiectio[n]e
isrl[is] & uocatione gentiu[m]. n[on] e[st] in ait
uoluntas in uobis dicit d[omi]s ex-
ercituu[m]. & munus n[on] suscipia[m] de
manu u[est]ra. Abortu eni[m] solis usq[ue]
ad occasum magnu[m] e[st] nom[en] me-
um in gentib[us]. & in omni loco sa-
crificatur & offertur nomini meo
oblato munda. **Item alius.**

Ds p[ro]moysen p[ro]ph[et]a isrl[is] p[re]-
cepit: sacerdotes taber-
naculi sui omni corporali uitio li-
beros. hostias omni uitio uacuas
s[ed] offerre. Quib[us] legem sua[m] adre-
gendi p[ro]ph[et]am ob hoc dederat: ut
p[ro]sacrificioꝝ oblatione[m] inter mun-
tu[m] d[omi]ni & hominu[m] facti. p[ro]ph[et]am p[re]cep-
tis celestib[us] facerent obedire. In-
de sacerdotes anglos d[omi]ni esse hoc
in loco scriptura testatur. S[ed] q[ui]a
tanti muneris gra[m] o[m]ni[m]p[ot]entes
sup[er] dictus p[ro]ph[et]a ac sacerdotes
sacrificia uitio de turbata. ipsi

crimib[us] atq[ue] impietatib[us] ma-
culati d[omi]no offerre ceperunt. ideo
p[ro]malachiam p[ro]ph[et]a d[omi]s p[ro]ph[et]am is-
rahel increpans ait. Dilexi uos
dicit d[omi]s. Et dixistis. In quo dilexi
isti nos? Nonne frater erat esau ia-
cob dicit d[omi]s. & dilexi iacob. esau
aut[em] odio habui. Esau aut[em] frater
iacob n[on] iniqua aut spontanea uo-
luntate odio habitu[m] d[omi]no. sine me-
riti gra[m] iacob dilecti manifestu[m]
e[st]. cu[m] scdm[us] p[re]sentia sua esau qui-
dem effusione sanguinis frater-
ni concupisceret. iacob aut[em] sui cog-
nacione[m] obseruandam lege[m] desi-
derare cognosceret. Cuius rei gra[m]
sup[er] dicto usus exemplo e[st] d[omi]s.
Dilexi iacob esau aut[em] odio habui.
Quam uis ex opib[us] memoratoru[m]
quor[um] liber geneleos meminit. i[n]
quo unus quisq[ue] eor[um] futurus erat
p[ro]posito manifeste constat ut scrip-
tu[m] e[st]. Creuerunt pueri. & erit esau
homo agrestis sciens uenari: iacob
aut[em] homo simplex manens in taber-
naculo. Nam reliqua que lectio-
ne comprehensa s[un]t p[ro]uaricatione[m] p[ro]ph[et]e
isrl[is] in obseruandis sacrificiis dei. i[n]
crepatione[m] in eundem q[uo]d deos ali-
enos coluerunt. **Explicit p[ro]log[us].**

Inq[ui]s. malachias p[ro]ph[et]a
mus uerbi d[omi]ni ad isrl[is] in
manus malachie p[ro]ph[et]e.
Dilexi uos dicit d[omi]s. Et dixistis.
In quo dilexisti nos? Nonne frater
erat esau iacob dicit d[omi]s. & dilexi ia-
cob. esau aut[em] odio habui. Et p[ro]ph[et]am
montes ei in solitudine: & heredi-
tate[m] ei in drationes deserti. Quod si
dixerit idumea destructi sumus. s[ed]

significat